

Na osnovu člana 12., tačka b) i člana 18. tačka b) Ustava Kantona Sarajevo (“Službene novine Kantona Sarajevo”, broj: 1/96, 2/96, 3/96, 16/97, 14/00, 4/01, 28/04, 6/13 i 31/17), člana 37. Zakona o osnovnom odgoju i obrazovanju (“Službene novine Kantona Sarajevo”, broj: 23/17, 33/17, 30/19, 34/20 i 33/21) i člana 53. Zakona o srednjem obrazovanju (“Službene novine Kantona Sarajevo”, broj: 3/17, 30/19 i 33/21), Skupština Kantona Sarajevo na sjednici održanoj dana _____, donijela je

P R E D N A C R T

ZAKON

O UDŽBENICIMA U KANTONU SARAJEVO

I – OPĆE ODREDBE

Član 1.

(Predmet, ciljevi i načela)

- (1) Zakonom o udžbenicima u Kantonu Sarajevo (u daljem tekstu: Zakon) uređuju se osnovni pojmovi koji su korišteni u Zakonu, standardi i zahtjevi za izradu i štampanje udžbenika/radnih udžbenika i drugih obrazovnih sredstava, priprema i postupak njihovog izdavanja i odobravanja, prava i obaveze izdavača, recenzenata i svih drugih učesnika u procesu odobravanja za upotrebu udžbenika/radnih udžbenika i drugih obrazovnih sredstava u osnovnim i srednjim školama Kantona Sarajevo, povlačenje udžbenika/radnih udžbenika i drugih obrazovnih sredstava iz upotrebe, uvrštavanje na Spisak odobrenih publikacija za odgojno-obrazovni proces u Kantonu Sarajevo (u daljem tekstu: Spisak).
- (2) Ciljevi ovog zakona jesu:
  - a) proaktivno urediti udžbeničku politiku u Kantonu Sarajevo;
  - b) osigurati svim učenicima jednako pravo na odgoj i obrazovanje bez obzira na spol, rasu, nacionalnost, socijalno i kulturno porijeklo, invaliditet, ekonomski status, vjeroispovijest i sposobnosti;
  - c) osigurati svim učenicima jednak i besplatan pristup udžbenicima/radnim udžbenicima i radnim sveskama za predmete koji se izučavaju po nastavnom planu i programu Kantona Sarajevo;
  - d) osigurati svim učenicima s poteškoćama besplatan pristup udžbenicima, odnosno nastavnim materijalima koji su primjereni učenicima s teškoćama;
  - e) osigurati svim nastavnicima priručnike koji prate udžbenike i radne sveske za predmete koji se izučavaju po nastavnom planu i programu Kantona Sarajevo, čime će se omogućiti standardizacija kvaliteta u izvođenju nastavnog procesa;
  - f) u skladu sa ovim Zakonom i potrebama otvoriti mogućnosti korištenja udžbenika i radnih sveski za učenike u dijaspori i iseljeništvu, kao i za učenike u drugim kantonima, drugom entitetu i Distriktu Brčko;
  - g) u skladu sa ovim Zakonom i potrebama otvoriti mogućnosti korištenja priručnika za nastavnike u dijaspori i iseljeništvu, kao i za nastavnike u drugim kantonima, drugom entitetu i Distriktu Brčko;
  - h) osigurati sadržajnu povezanost udžbenika/radnih udžbenika, radnih sveski, priručnika za nastavnike i ostalih obrazovnih sredstava s nastavnim planom i programom zasnovanim na ishodima učenja;
  - i) osigurati prilagođenost u smislu psihologije, pedagogije, metodike i didaktike prema dobi i sposobnosti učenika, posebno se posvećujući dobrobiti učenika;
  - j) osigurati kvalitetan likovno-grafički prikaz i tehničku obradu publikacija;

- k) podsticati kreativnost i radoznalost, razvoj relevantnih pismenosti, kao i multidisciplinarno, međupovezano, cjelovito, dijahrono i sinhrono, poimanje i razumijevanje pojava, događaja, stavova i ideja;
  - l) omogućiti razvoj motivacije za cjeloživotno učenje.
- (3) Načela ovog zakona su:
- a) izdavanje udžbenika/radnih udžbenika i radnih sveski temelji se na jednakom pravu na kvalitetan i obavezan odgoj i obrazovanje za sve učenike;
  - b) za učenike s teškoćama primjenjuje se “razumna prilagodba” i osiguravaju im se potrebni udžbenici, odnosno nastavni materijali primjereni učenicima s teškoćama/s invaliditetom;
  - c) izdavanje priručnika za nastavnike temelji se na potrebi stručne podrške nastavniciima u realizaciji nastavnog procesa;
  - d) pri primjeni ovog Zakona kod izdavanja publikacija koje su predmet ovog Zakona osigurava se standard visokog kvaliteta u etičnom, naučnom i tehničkom aspektu.
- (4) Izdavanje udžbenika, radnih udžbenika, radnih sveski i priručnika za nastavnike je djelatnost od posebnog interesa za Kanton Sarajevo i spada u nadležnosti Ministarstva za odgoj i obrazovanje Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: Ministarstvo).
- (5) Izdavanje udžbenika/radnih udžbenika, radnih sveski i priručnika za nastavnike vrši Javna ustanova Institut za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo (u daljem tekstu: Institut), od čega ne ostvaruje nikakvu finansijsku dobit.
- (6) Pokriće troškova izdavanja udžbenika/radnih udžbenika, radnih sveski i priručnika za nastavnike osiguravaju se u budžetu Kantona Sarajevo.
- (7) Publikacije iz člana 3. ovog Zakona, osim udžbenika/radnih udžbenika, radnih sveski i priručnika za nastavnike, izdaju se, štampaju, digitaliziraju i distribuiraju na slobodnom tržištu, a uvrštavanje na Spisak odvija se u skladu s ovim Zakonom.

Član 2. **(Gramatička terminologija)**

Izrazi koji se koriste u ovom Zakonu a imaju rodno značenje odnose se jednako na ženski i muški rod.

Član 3. **(Pojmovi)**

Pojedini pojmovi upotrijebljeni u ovom Zakonu imaju sljedeće značenje:

- a) Udžbenik je didaktički oblikovano obrazovno sredstvo, u bilo kom obliku ili mediju, koje se koristi u odgojno-obrazovnom radu u školi za stjecanje znanja, vještina, formiranje vrijednosnih stavova, podsticanje kritičkog razmišljanja, unapređenje funkcionalnog znanja i razvoj intelektualnih i emocionalnih sposobnosti učenika, a čiji su sadržaji utvrđeni nastavnim planom i programom koji je baziran na ishodima učenja, odnosno odobreni u skladu s ovim Zakonom.
- b) Niskotiražni udžbenik je:
  - 1) udžbenik na jezicima nacionalnih manjina;
  - 2) udžbenik primjeren učenicima s teškoćama;
  - 3) udžbenik za ogledne programe i
  - 4) udžbenik za stjecanje obrazovanja po posebnim programima (obrazovanje u inostranstvu, programi za talentirane učenike, programi za cjeloživotno učenje i obrazovanje odraslih i sl.).

- c) Radni udžbenik didaktički je oblikovano obrazovno sredstvo za prvi i drugi razred osnovne škole koji, pored tekstova i grafičkih prikaza (crteža, slika i slično), ima dio predviđen za crtanje i pisanje, namijenjen za postizanje ishoda učenja.
- d) Radna sveska obrazovno je sredstvo koje je programski povezano s udžbenikom i u kojem su sadržani problemski zadaci, vježbe ili pitanja oblikovani i na način da učenik ima mogućnost pisanja ili crtanja pri rješavanju zadataka.
- e) Priručnik za nastavnike/učenike je izdanje koje sadrži metodička uputstva nastavnicima/učenicima za što uspješniju obradu obrazovnih sadržaja i kvalitetnu upotrebu udžbenika.
- f) Udžbenički komplet čine udžbenik/radni udžbenik, radna sveska i priručnik za nastavnike. Obavezni dio udžbeničkog kompleta je udžbenik/radni udžbenik i priručnik za nastavnike. Radna sveska neobavezni je dio i potreba za radnom sveskom utvrđuje se aktom Instituta. Udžbenički komplet čini skladnu cjelinu sadržajno i grafički.
- g) Ostala obrazovna sredstva koja su namijenjena za upotrebu u školi su: sveske, crtanke, kajdanke, likovne mape, geografske karte, geografski atlasi, anatomski atlasi, historijske karte, historijski atlas, slijepe karte, rječnici, pravopisi, fleš-kartice i drugo.
- h) Lektire.
- i) Udžbeničkim standardom utvrđuju se naučne i sadržajne relevantnosti, pedagoško-psihološki standardi i zahtjevi, didaktičko-metodički standardi i zahtjevi, jezički, likovno-grafički standardi i tehnički standardi izgleda i kvalitete udžbenika. Udžbenički standard je osnova za donošenje stručne ocjene kvalitete rukopisa udžbenika/radnog udžbenika, radne sveske, priručnika, obrazovnog materijala i dodatnih obrazovnih sredstava.
- j) Autor djela je fizička osoba koja je stvorila djelo, odnosno lice koje je otkupilo autorska prava.
- k) Recenzent je fizičko lice koje vrši stručnu ocjenu rukopisa udžbenika/radnih udžbenika i drugih obrazovnih sredstava.
- l) Superrecenzent je fizičko lice koje angažira Ministarstvo u slučaju provođenja procedure povlačenja udžbenika iz upotrebe.
- m) Spisak odobrenih udžbenika/radnih udžbenika i drugih obrazovnih sredstava Kantona Sarajevo je spisak odobrenih udžbenika/radnih udžbenika, priručnika i drugih obrazovnih sredstava za osnovne i srednje škole u Kantonu Sarajevo koji se formira u skladu s ovim Zakonom.
- n) Publikacija je sve pobrojano u tačkama a), b), c), d), e), f), g) h) u ovom članu.
- o) Privredni subjekt je pravno ili fizičko lice ili grupa takvih lica koji na tržištu nude robu, usluge i/ili radove, a registrirani su za obavljanje predmetne djelatnosti, te mogu učestvovati u postupku javne nabavke kao:
  - 1) ponuđač koji je dostavio ponudu;
  - 2) kandidat koji je dostavio zahtjev za učešće u ograničenom, pregovaračkom postupku ili takmičarskom dijalogu;
  - 3) grupa kandidata/ponuđača (dva ili više kandidata/ponuđača) koji su dostavili zajednički zahtjev za učešće ili zajedničku ponudu;
  - 4) dobavljač kojem je nakon postupka javne nabavke dodijeljen ugovor o javnoj nabavci.

II – UDŽBENIČKI STANDARD

Član 4.

Udžbenički standard definisan je u Pravilnikom o izdavačkoj djelatnosti Instituta i sastoji se od:

- a) naučno-sadržajnih standarda;

- b) pedagoško-psiholoških standarda;
- c) metodičko-didaktičkih standarda i
- d) tehničkih standarda.

Član 5. **(Upotreba jezika)**

- (1) Publikacija se izdaje na jednom od službenih jezika u Bosni i Hercegovini i štampa se na pismima koja su u zvaničnoj upotrebi u Bosni i Hercegovini, u dovoljnom tiražu, što je navedeno u rješenju o upotrebi udžbenika.
- (2) Publikacije se mogu izdavati i na jezicima nacionalnih manjina

III – PROCEDURA IZDAVANJA I ODOBRAVANJA UDŽBENIČKOG KOMPLETA

Član 6. **(Nadležnosti u proceduri izdavanja i odobravanja udžbeničkog kompleta)**

- (1) Ministarstvo vrši upravne i druge poslove utvrđene ovim Zakonom koji se odnose na proceduru odobravanja udžbeničkog kompleta te donosi rješenje za upotrebu, odnosno povlačenje udžbenika/radnog udžbenika, radne sveske i priručnika za nastavnike.
- (2) Institut vrši stručne poslove koji se odnose na koordiniranje planiranja i provođenje aktivnosti u proceduri pripremanja udžbeničkog kompleta.
- (3) U osnovnim i srednjim školama koriste se samo oni udžbenici/radni udžbenici i druga obrazovna sredstva koja odobri Ministarstvo, odnosno oni naslovi koji se nalaze na Spisku.
- (4) Izuzetak iz stava (3) ovog člana čine udžbenici potrebni za realiziranje nastave u okviru međunarodnih programa i udžbenici/radni udžbenici i druga obrazovna sredstva za Vjeronauka/Vjeronauk, te vjerske predmete i predmete sa specifičnim nastavnim planom i programom u školama čiji je osnivač crkva ili vjerska zajednica, čije udžbenike priprema i odobrava nadležni organ vjerske zajednice. Ovi udžbenici/radni udžbenici i druga obrazovna sredstva Ministarstvo uvrštava na Spisak nakon prethodno pribavljenog mišljenja Instituta uz koje se prilaže saglasnost crkve, odnosno vjerske zajednice.

Član 7. **(Izdavač udžbeničkog kompleta)**

- (1) Izdavač udžbeničkog kompleta je Institut, koji je registriran za obavljanje izdavačke djelatnosti u skladu s propisima koji reguliraju ovu oblast i koji se brine o izdavanju, štampanju i digitaliziranju građe.
- (2) Izuzeće iz stava (1) ovog člana čine izdavači udžbenika/radnih udžbenika i drugih obrazovnih sredstava koji su potrebni za realiziranje nastave u okviru međunarodnih programa i nastave stranih jezika.
- (3) Izdavač ima obavezu da kroz unutrašnji sistem kontrole prati kvalitet svojih udžbenika/radnih udžbenika i drugih obrazovnih sredstava, pribavlja mišljenja korisnika udžbenika/radnih udžbenika i drugih obrazovnih sredstava i evidenciju o praćenju stavljajući na uvid javnosti.
- (4) Svi troškovi koji nastupe u procesu izdavanja udžbenika/radnih udžbenika, priručnika za nastavnike i radnih sveski bit će finansirani iz budžeta Kantona Sarajevo.

Član 8.

(Javni poziv za izbor najboljih idejnih rješenja za udžbeničke komplete)

- (1) Javni poziv za izbor najboljih idejnih rješenja za udžbeničke komplete priprema i raspisuje Institut.
- (2) Tekst Javnog poziva objavljuje se na službenoj internet-stranici Ministarstva i Instituta, a Obavijest o raspisanom javnom pozivu oglašava se u jednom dnevnom listu.
- (3) Na javni poziv za izbor najboljih idejnih rješenja za udžbeničke komplete prijavljuju se autori isključivo kao grupa autora, i to u sastavu kako slijedi:
  - a) jedan autor koji se bavi sadržajnim i naučnim aspektom;
  - b) jedan autor koji se bavi pedagoško-psihološkim i metodičko-didaktičkim aspektom;
  - c) jedan autor koji se bavi likovno-grafičkim aspektom.
- (4) Javni poziv za izbor najboljih idejnih rješenja za udžbeničke komplete obavezno sadrži odredbu da su autori saglasni da svoja autorska prava prenesu na Institut, u slučaju da njihovo rješenje bude odabrano za najbolje, o čemu autori prilažu kod nadležnog organa ovjerenu izjavu.
- (5) Javni poziv za izbor najboljih idejnih rješenja za udžbeničke komplete obavezno sadrži odredbu da su autori saglasni da u postupku tehničke obrade, štampanja i digitalizacije udžbeničkog kompleta budu na raspolaganju Institutu, u slučaju da njihovo rješenje bude odabrano za najbolje, o čemu autori prilažu kod nadležnog organa ovjerenu izjavu.
- (6) Rok za dostavljanje idejnog rješenja udžbenika Institutu je 9 mjeseci od dana utvrđivanja liste autora.
- (7) Idejna rješenja dostavljaju se u formatima: .pdf i .docx.
- (8) Autori udžbeničkog kompleta u peavilu su državljani Bosne i Hercegovine, osim udžbenika za strane jezike i udžbenika potrebnih za realiziranje nastave po međunarodnim programima.
- (9) Ukoliko se ukaže potreba za određene oblasti, koautor može biti i strani državljanin.
- (10) Autor udžbeničkog kompleta ne može biti radnik Agencije za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje, Ministarstva i Instituta.

Član 9.

(Stručni timovi za recenziranje udžbeničkih kompleta i odabir najboljih idejnih rješenja)

- (1) Javni poziv za izbor recenzenata udžbeničkih kompleta raspisuje Institut.
- (2) Javni poziv se objavljuje na službenoj internet-stranici Ministarstva i Instituta, a obavijest o raspisanom javnom pozivu oglašava se u jednom dnevnom listu.
- (3) Nakon raspisanog javnog poziva, Institut sačinjava Listu recenzenata, u koju se upisuju svi recenzenti koji ispunjavaju uvjete navedene u pozivu.
- (4) Institut sačinjava tri liste recenzenata udžbeničkih kompleta:
  - a) lista recenzenata za naučni i sadržajni aspekt,
  - b) lista recenzenata za pedagoško-psihološki i metodičko-didaktički aspekt,
  - c) lista recenzenata za likovno-grafički aspekt.
- (5) Institut donosi odluku o formiranju stručnih timova recenzenata, s tim da se svaki tim sastoji se od po jednog člana sa svake od tri liste iz stava (4) ovog člana.
- (6) Recenzenti će biti obavezni proći dodatnu edukaciju kako bi se osigurala primjena definiranog udžbeničkog standarda.
- (7) Mišljenja stručnog tima recenzenata s utvrđenim ocjenama svih aspekata udžbeničkog kompleta donose se na obrascima koji su propisani Pravilnikom o izdavačkoj djelatnosti

Javne ustanove Institut za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo. Stručni tim obavezan je objediniti ocjene s propisanih obrazaca te donijeti jedinstveno detaljno obrazloženo mišljenje s ocjenom. Stručni tim recenzenata može formirati mišljenje o potpunoj diskvalifikaciji idejnog rješenja u skladu s obrascima propisanim Pravilnikom o izdavačkoj djelatnosti Javne ustanove Institut za razvoj preduniverzitetskog obrazovanja Kantona Sarajevo. Obrasci s jedinstvenim mišljenjem dostavljaju se Institutu. Sva mišljenja stručnih timova recenzenata s obrascima čine Izvještaj o recenziranju, koji se trajno čuva u Institutu.

- (8) Na osnovu dostavljenih mišljenja s ocjenom stručnih timova Institut rangira idejna rješenja dostavljenih udžbeničkih kompleta od najbolje rangiranog do najslabije rangiranog. Institut proglašava tri najbolja idejna rješenja, od najboljeg do najslabijeg-trećerangiranog idejnog rješenja, i ista nagrađuje novčanom nagradom u skladu s odlukom koju donosi Upravni odbor Instituta. Novčane nagrade jasno su oglašene u javnom pozivu za izbor najboljeg idejnog rješenja udžbeničkog kompleta i isplaćuju se na račun autora koji se bavi naučnim i sadržajnim aspektom. Autori iz grupe autora uređuju međusobna prava i obaveze i ne mogu od Instituta potraživati bilo kakva sporna pojedinačna ili međusobno nerazriješena pitanja.
- (9) Prije isplate nagrada, Institut s grupom autora najboljeg idejnog rješenja potpisuje ugovor o prenosu autorskih prava od grupe autora. Potpisivanje ugovora o preuzimanju autorskih prava od grupe autora preduvjet je za isplatu nagrade.
- (10) Ukoliko grupa autora najbolje rangiranog idejnog rješenja odbije potpisati ugovor o prenosu autorskih prava, Institut će pokrenuti spor pred sudom s odštetnim zahtjevom prema autorima prvorangiranog idejnog rješenja, te ponuditi ugovor o prenosu autorskih prava autorima drugorangiranog idejnog rješenja pod istim uvjetima iz stava (8) ovog člana.
- (11) Ukoliko grupa autora drugorangiranog idejnog rješenja odbije potpisati ugovor o prenosu autorskih prava, Institut će pokrenuti spor pred sudom s odštetnim zahtjevom prema autorima drugorangiranog idejnog rješenja, te ponuditi ugovor o prenosu autorskih prava autorima trećerangiranog idejnog rješenja pod istim uvjetima iz stava (8) ovog člana. Ponuda autorima trećerangiranog idejnog rješenja moguća je jedino ukoliko je za određeni predmet pristiglo najmanje pet idejnih rješenja. U suprotnom, Institut neće ponuditi ugovor o prenosu autorskih prava autorima trećerangiranog idejnog rješenja.
- (12) Ukoliko grupa autora trećerangiranog idejnog rješenja odbije potpisati ugovor o prenosu autorskih prava, Institut će pokrenuti spor pred sudom s odštetnim zahtjevom prema autorima trećerangiranog idejnog rješenja i neće nuditi ugovor o prenosu autorskih prava sljedećoj grupi autora.
- (13) Iznos prvobitno utvrđenih nagrada na osnovu prvobitno utvrđene rang liste najboljih idejnih rješenja ostaju nepromijenjeni bez obzira na to od koga će Institut preuzeti autorska prava u smislu st. (10), (11) i (12) ovog člana.
- (14) U slučaju da dva ili više idejnih rješenja imaju isti broj bodova, zbog čega nije moguće rangirati tri najbolja idejna rješenja, Institut će angažirati jedan stručan tim koji će provesti proceduru iz stava (6) ovog člana kako bi se napravila jasna razlika u ocjeni između idejnih rješenja.
- (15) Radi sprečavanja sukoba interesa, član stručnog tima recenzenata prije početka rada potpisuje izjavu da nije autor udžbenika/radnog udžbenika, priručnika za nastavnike i radnih sveski koji su predmet javnog poziva, te da nije rodbinski ili poslovno vezan s izdavačem.
- (16) U smislu odredbe stava (15) ovog člana smatrat će se da je član stručnog tima recenzenata rodbinski povezan s autorom, odnosno s izdavačem ako su u bračnoj ili

- vanbračnoj vezi, srodnici u pravoj liniji, srodnici u pobočnoj liniji do četvrtog stepena, srodnici po tazbini do drugog stepena i dijete bračnog druga;
- (17) Smatrat će se da je član stručnog tima recenzenata poslovno povezan s izdavačem, odnosno autorom ako on ili s njim rodbinski povezano lice ima finansijski interes kod izdavača odnosno autora, ako su u radnom odnosu kod izdavača, odnosno autora te ako su u odnosu bilo kakve poslovne ovisnosti prema izdavaču ili autoru.

Član 10. **(Postupak odobravanja udžbeničkih kompleta)**

- (1) Na prijedlog Instituta, Ministarstvo donosi rješenje o odobravanju udžbeničkog kompleta.
- (2) Uz prijedlog za odobravanje udžbeničkog kompleta, Institut Ministarstvu dostavlja kopije mišljenja s ocjenama stručnog tima, te idejno rješenje za koje se predlaže odobravanje.
- (3) Udžbenici/radni udžbenici i druga obrazovna sredstva za vjeronauku, te vjerske predmete i predmete sa specifičnim nastavnim planom i programom u školama čiji je osnivač crkva ili vjerska zajednica čije udžbenike priprema i odobrava nadležni organ vjerske zajednice, Ministarstvo rješenjem uvrštava na Spisak nakon prethodno pribavljenog mišljenja Instituta uz koje se prilaže saglasnost crkve, odnosno vjerske zajednice.
- (4) Rješenje iz st. (1) i (3) ovog člana je konačno i protiv istog nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom u Sarajevu u roku od 30 dana od dana prijema rješenja.
- (5) Udžbenički komplet za koji se donese konačno rješenje kojim se odobrava upotreba uvrstit će se na Spisak.

Član 11. **(Broj odobrenih udžbenika/radnih udžbenika i radnih sveski)**

U svim razrednim odjeljenjima istog razreda za jedan nastavni predmet u upotrebi može biti samo jedan udžbenik/radni udžbenik i jedna radna sveska grupe autora.

Član 12. **(Rješenje o odobravanju udžbeničkog kompleta)**

- (1) Rješenje o odobravanju udžbeničkog kompleta izdaje se na period od četiri godine, a na prijedlog Instituta, nakon ispitivanja mišljenja nastavnika i učenika, Ministarstvo može za isti udžbenički komplet donijeti novo rješenje za period od još četiri godine do maksimalno 12 godina ukupno.
- (2) Izuzetno, u slučaju donošenja izmjena, odnosno usvajanja novih nastavnih planova i programa koji zahtijevaju nove udžbenike ili u slučaju utvrđivanja propusta, nejasnoća ili materijalnih grešaka u odobrenom udžbeničkom kompletu, rješenje o odobrenju udžbeničkog kompleta može se staviti van snage prije isteka roka iz stava (1) ovog člana.
- (3) Rješenje o odobravanju udžbeničkog kompleta obavezno sadrži:
  - a) naziv udžbenika/radnog udžbenika, radne sveske, priručnika za nastavnike;
  - b) imena autora;
  - c) vrstu škole u kojoj će se udžbenik/radni udžbenik, radna sveska, priručnik za nastavnike upotrebljavati i oznaku razreda, odnosno godinu obrazovanja;
  - d) imena recenzenata;
  - e) puni naziv i sjedište izdavača, godinu izdanja udžbenika/radnog udžbenika, radne sveske, priručnika za nastavnike i
  - f) druge elemente koji su propisani kao obavezni u skladu sa zakonom.

IV – PRAVA I OBAVEZE IZDAVAČA UDŽBENIČKOG KOMPLETA

Član 13.

(Štampanje, digitalizacija i distribucija udžbeničkog kompleta)

- (1) Nakon donošenja rješenja o odobravanju udžbeničkog kompleta Institut raspisuje javni poziv za usluge lekture, korekture, štampanja i distribucije udžbeničkog kompleta.
- (2) Lektor, odnosno korektor može biti samo kvalificirana osoba, s diplomom završenog VII stepena ili najmanje I ciklusa bolonjskog procesa sa 240 ects bodova.
- (3) Privredni subjekt dužan je štampati udžbenički komplet u istovjetnom obliku kao što je to utvrđeno probnim primjerkom, čiju su svaku stranicu parafirali recenzenti i autori udžbeničkog kompleta.
- (4) U udžbeničkom kompletu obavezno je naznačiti: imena autora, urednika, recenzenata, lektora, odnosno korektora, godinu i redni broj izdanja, štampanja, naziv izdavača, kao i naziv i mjesto privrednog subjekta koji štampa udžbenik/radni udžbenik, priručnik za nastavnike i radnu svesku te klasifikacijsku oznaku, kao i broj i datum rješenja o odobrenju.
- (5) Udžbenički komplet štampa se u Bosni i Hercegovini, osim udžbenika stranih jezika i onih za koje se utvrdi da se ne mogu štampati u Bosni i Hercegovini.
- (6) Privredni subjekt dužan je štampati udžbenički komplet u skladu s minimalnim tehničkim uvjetima u skladu s ovim Zakonom.
- (7) Privredni subjekt dužan je distribuirati odobreni udžbenički komplet osnovnim i srednjim školama Kantona Sarajevo u roku koji je definiran javnim pozivom.
- (8) Odobreni udžbenički komplet dodjeljuju se osnovnim i srednjim školama Kantona Sarajevo u vlasništvo, a škole su dužne iste dati učenicima, odnosno nastavnicima na korištenje.
- (9) Udžbenici za I i II razred osnovne škole učenicima se dodjeljuju u vlasništvo putem škole.
- (10) Institut će uraditi digitalizaciju udžbeničkog kompleta u formatu koji je propisan udžbeničkim standardom.
- (11) Institut će digitalizirani oblik udžbeničkog kompleta dodijeliti na upotrebu svim školama, a škole učenicima i nastavnicima i stručnim saradnicima putem digitalne obrazovne platforme. Učenici, nastavnici, stručni saradnici imaju pravo korištenja digitalnog oblika udžbeničkog kompleta isključivo za potrebe nastave.
- (12) Institut je dužan od svakog izdanja udžbeničkog kompleta dostaviti po tri primjerka Ministarstvu, Nacionalnoj i univerzitetskoj biblioteci Bosne i Hercegovine i Javnoj ustanovi "Biblioteka Grada Sarajeva".

Član 14.

(Tehnički uvjeti za štampanje udžbeničkog kompleta)

- (1) Knjižni blok štampa se na mat papiru, najmanje gramature 80 g/m², a najveće 90 g/m². Papir za udžbenike i druga obrazovna sredstva treba biti ekološki čist te treba imati stepen bjeline manji od 110% (poželjno bez optičkih bjelila) i stepen neprozirnosti (opacitet) najmanje 90%.
- (2) Korice udžbenika štampaju se na papiru minimalne kvalitete kunzdruk papira, minimalne gramature 250 g/m², a maksimalne 300 g/m². Korice moraju biti lakirane ili plastificirane.
- (3) Štampanje i uvez udžbenika takav je da se njime postiže visok nivo čitljivosti i grafičko-likovna jasnoća, a uvez udžbenika treba da omogućava višegodišnju upotrebu.
- (4) Štampano izdanje udžbenika može biti dio multimedijalnog kompleta koji sadrži elektronska izdanja koja su opravdana ako se u njima nalaze sadržaji koji se ne mogu lahko

uvrstiti u klasične štampane udžbenike, a koji na bitan način potpomažu proces učenja s razumijevanjem.

V – IZDAVANJE, ŠTAMPANJE, DIGITALIZACIJA I DISTRIBUCIJA OSTALIH PUBLIKACIJA KOJE NISU UDŽBENIČKI KOMPLET

Član 15.

(Izdavanje, štampanje, digitalizacija i distribucija ostalih publikacija koje nisu udžbenički komplet)

- (1) Publikacije iz člana 3. ovog Zakona, osim udžbenika/radnih udžbenika, radnih sveski i priručnika za nastavnike, izdaju se, štampaju, digitaliziraju i distribuiraju na slobodnom tržištu.
- (2) Izdavač publikacije iz stava (1) ovog člana obraća se Ministarstvu za izdavanje rješenja o odobravanju publikacije i uvrštavanje iste na Spisak, te obavezno prilaže publikaciju u štampanom obliku (ukoliko je isti predviđen), a ako postoji i digitalizirani oblik, tada se dostavlja i digitalizirani oblik.
- (3) Ministarstvo dostavlja publikaciju Institutu sa zahtjevom za izdavanje mišljenja o istoj.
- (4) Direktor Instituta provodi proceduru kako je opisana u članu 13. st. (4) i (5) ovog Zakona i utvrđuje prijedlog da se publikacija odobri za upotrebu ili da se zahtjev odbije.
- (5) Odbijanje zahtjeva u smislu stava (4) ovog člana mora biti obrazloženo, a izdavač ima pravo žalbe Upravnom odboru Instituta, čija je odluka konačna.
- (6) U skladu sa st. (4) i (5) Ministarstvo donosi odgovarajuće rješenje.
- (7) Publikacija koja je odobrena za upotrebu uvrštava se na Spisak na period od četiri godine uz mogućnost produženja za još četiri godine.
- (8) U osnovnoj i srednjoj školi koriste se samo oni udžbenici/radni udžbenici, radne sveske i priručnici za nastavnike koji se nalaze na Spisku.
- (9) Ministarstvo na prijedlog katedre za književnost Univerziteta u Sarajevu utvrđuje spisak lektira za odgovarajuće razrede osnovne i srednje škole. Ministarstvo može utvrditi spisak lektira drugačiji od prijedloga koji dostavi katedra za književnost Univerziteta u Sarajevu. Ukoliko katedra za književnost Univerziteta u Sarajevu na traženje Ministarstva ne dostavi prijedlog u roku od tri mjeseca, Ministarstvo imenuje radnu grupu sa zadatkom da utvrdi prijedlog spiska lektira za odgovarajući razred osnovne i srednje škole.

VI – POVLAČENJE PUBLIKACIJE IZ UPOTREBE I BRISANJE SA SPISKA

Član 16.

(Povlačenje publikacije iz upotrebe i postupak brisanja sa Spiska)

- (1) Ministarstvo će obavijestiti izdavača o pokretanju procedure utvrđivanja propusta, nejasnoća ili materijalnih grešaka u publikaciji koja se nalazi na Spisku.
- (2) Publikacija se povlači se iz upotrebe ako se utvrdi da nije istovjetna onoj koja je odobrena, ili na osnovu mišljenja tima superrecenzenata.
- (3) Tim superrecenzenata za pojedinu publikaciju broji tri člana i formira se od radnika iz odgojno-obrazovnog procesa osnovne, odnosno srednje škole s najmanje sedam godina radnog iskustva i nastavnika za konkretan nastavni predmet s univerziteta s najmanje pet godina radnog iskustva.
- (4) Rješenje o povlačenju publikacije donosi Ministarstvo.
- (5) Odluka o brisanju sa Spiska ne može se donijeti bez traženja mišljenja superrecenzenata.

- (6) U slučaju da Ministarstvo donese odluku o brisanju publikacije sa Spiska, Ministarstvo će protiv recenzenata koji su dali pozitivne ocjene o publikaciji pokrenuti tužbu s odštetnim zahtjevom.
- (7) U slučaju da Ministarstvo donese odluku o brisanju publikacije sa Spiska, recenzenti koji su dali pozitivne ocjene o udžbeniku/radnom udžbeniku i drugom obrazovnom sredstvu ne mogu više biti angažirani na ovim poslovima.
- (8) Protiv rješenja iz stava (4) ovog člana se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom u Sarajevu u roku od 30 dana od dana prijema rješenja.

VII – SPISAK ODOBRENIH PUBLIKACIJA ZA ODGOJNO-OBRAZOVNI PROCES U KANTONU SARAJEVO

Član 17.

(Spisak odobrenih publikacija za odgojno-obrazovni proces u Kantona Sarajevo)

- (1) Ministarstvo objavljuje Spisak za narednu školsku godinu u pravilu do 1. juna tekuće godine na službenoj internet-stranici Ministarstva i Instituta.
- (2) Institut vodi elektronski registar koji sadrži podatke o nazivu škola i broju učenika i nastavnika koji koriste izabrani udžbenički komplet.
- (3) Zabranjeno je školi da koristi udžbenički komplet koji nije uvršten na Spisak ili kopirani udžbenik.

VIII – ZABRANA PRIMANJA DARA I ZABRANA DISKRIMINACIJE

Član 18.

(Zabrana primanja dara i drugih oblika koristi)

- (1) Svim licima koja na bilo koji direktan ili indirektan način u bilo koje vrijeme učestvuju u postupku izrade udžbenika/radnog udžbenika i drugog obrazovnog sredstva trajno se zabranjuje primanje svih oblika donacija i drugih oblika materijalne koristi.
- (2) Donacijom i drugim oblikom materijalne koristi ne smatraju se promotivni pokloni zanemarive vrijednosti, npr. blokovi za pisanje ili olovke, rokovnici, te proizvodi čija vrijednost ne prelazi 50 KM.
- (3) Vrijednost poklona njegova je tržišna vrijednost.
- (4) Primalac donacije ne smije imati obavezu obavljanja protuusluge davaocu promotivnih poklona iz stava (2) ovog člana.

Član 19.

(Zabrana diskriminacije)

Publikacije svojim sadržajem ili oblikom ne smiju ugrožavati, omalovažavati, diskriminirati ili izdvajati grupe i pojedince ili podsticati na takvo ponašanje, po osnovu: rasne, nacionalne, etničke, jezičke, vjerske ili spolne pripadnosti, smetnji u razvoju, invaliditeta, fizičkih i psihičkih svojstava, zdravstvenog stanja, uzrasta, socijalnog i kulturnog porijekla, imovnog stanja, odnosno političkog i seksualnog opredjeljenja, kao ni po drugim osnovama utvrđenim zakonom kojim se uređuje zabrana diskriminacije.

IX – NADZOR NAD PROVOĐENJEM ZAKONA

Član 20. (Nadzor nad provođenjem ovog Zakona)

Nadzor nad provođenjem ovog Zakona i na osnovu njega donesenih podzakonskih akata i s tim u vezi poduzimanje odgovarajućih mjera vrše prosvjetni inspektori, u skladu s propisima kojima se regulira rad inspekcija.

X – KAZNENE ODREDBE

Član 21. (Kazne za prekršaje izdavača)

Novčanom kaznom od 1.000 do 3.000 KM kaznit će se za prekršaj izdavač ako ne dostavi primjerak odobrenog udžbenika/radnog udžbenika, priručnika za nastavnike i radne sveske institucijama i ustanovama iz člana 13. stav (11) ovog Zakona.

Član 22. (Kazne za prekršaj škole)

- (1) Novčanom kaznom od 2.000 do 7.000 KM kaznit će se za prekršaj škola ako:
  - a) ne koristi izabrani udžbenik i radnu svesku iz člana 15. stav (8) ovog Zakona,
  - b) koristi udžbenik/radni udžbenik i drugo obrazovno sredstvo koje se ne nalazi na Spisku iz člana 17. ovog Zakona.
- (2) Novčanom kaznom od 1.000 do 5.000 KM kaznit će se za prekršaj škola ako primi donaciju ili drugi oblik materijalne koristi iz člana 18. ovog Zakona.
- (3) Novčanom kaznom od 1.000 do 3.000 KM kaznit će se i direktor, odnosno odgovorno lice škole za prekršaje iz st. (1) i (2) ovog člana.

Član 23. (Kazne za prekršaj recenzenata)

Novčanom kaznom od 500 do 3.000 KM kaznit će se lice koje je član stručnog tima recenzenata ako:

- a) ne da mišljenje u skladu s članom 9. stav (7) ovog Zakona,
- b) da netačnu izjavu ili odbije da potpiše izjavu o sukobu interesa (član 9. stav (15) ovog Zakona).

X – PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 24. (Upotreba Federalnog spiska odobrenih radnih udžbenika, udžbenika, priručnika, radnih listova i zbirki zadataka za osnovne škole, gimnazije i srednje tehničke i stručne škole)

Federalni spisak će se koristiti i primjenjivati do formiranja i donošenja Spiska odobrenih, udžbenika/radnih udžbenika i drugih obrazovnih sredstava Kantona Sarajevo.

Član 25.
(Stupanje na snagu)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Kantona Sarajevo"

Broj: _____
Sarajevo:

PREDSJEDAVAJUĆI
SKUPŠTINE KANTONA SARAJEVO

Elvedin Okerić